

Bogár László: Görög tragédia

2012 május 24. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Noha a globális média a görög válság kérdésében az elmúlt néhány évben olyan elképeszt? mennyiség? és olyan sokkoló hírtömeget zúdított a világra, hogy az ingerküszöb süllyedése már szinte teljesen immúnissá tesz mindenkit, a helyzet mégis az, hogy sem a görög nép, sem az európai közvélemény nem érti a tragédia lényegét.

Még mindig a lusta, hedonista görög népr?l beszélnek, és/vagy a gyáva, korrupt és felel?tlen görög politikusok „együttm?ködésének” tulajdonítják az egyre vészjóslóbb történéseket. Azt persze senki sem tudhatja már, hogy ezek az örvénylések végül is hová vezetnek majd, de egyre valószín?bbnek látszik, hogy Görögország mint az európai kultúra bölcs?je egyúttal az európai kultúra koporsója is lesz.

A mostani tragédia megértéséhez az antik görög tragédiákhoz kellene visszanyúlni. Ezek a több mint kétezer éve született alkotások dramaturgiai ívükkel máig pontosan jelzik a tragédia ontológiai lényegének kifejl?dését. Már a tragédiák els? perceiben, a dramaturgiai értelemben vett „expozícióban” érezzük ugyanis, hogy valami láthatatlan feszültség lappang iszonyú er?vel, és a szerepl?k ennek nyomán félelemben és hazugságban élnek.

A 20. századi társadalomlélektan valójában éppen az ókori görög drámák ezen dramaturgiai ívének megértése nyomán ismerte fel, hogy a hazugság és a félelem öngerjeszt? összekapcsolódása a létez? legnagyobb veszély, ami valaha is emberi társadalmakra leselkedett. Mégpedig azért, mert a hazugság félelmet, a félelem pedig újabb hazugságokat kelt. Tehát aki hazudik, az fél (evidens módon attól, hogy egyszer mégis szembesülnie kell az igazsággal), aki pedig fél, az újra és újra hazudni fog. És mivel az egész nyugatias modernitás eleve olyan szervez?dési alapelvekre épül, amelyek nyilvánvaló hazugságok, így a bukás, akárcsak a görög sorstragédiákban, elkerülhetetlennek látszik.

A nyugatias modernitás, amit a 19. század óta tévesen kapitalizmusnak neveznek, arra az alaphazugságra épül, hogy a piaci mechanizmusok spontán önszabályozó mivoltukból adódóan egyensúlyra vezetnek. Ennek az ellenkez?je az igaz! A piaci er?k a profitnövelés kényszeréb?l mértéktelen növekedést akarnak bármi áron – és ez a „bármi ár” itt a világ elpusztítását is jelentheti. Mivel a „liberalizálj, deregulálj, privatizálj” neoliberális „szentháromságának” dogmái sikeresen szétzúzták az er?s nemzetállam intézményét, amely legalább némileg fékezhetné a piaci er?k önpusztító ámokfutását, így a világ ma tehetetlensége miatt siklik egyre nyilvánvalóbb végzete felé.

A görög tragédia valóságos oka az, hogy Hellász „rosszkor volt rossz helyen”. Alapvet? jellemz?i – akárcsak

Portugáliát, Olaszországot és Spanyolországot is – alkalmassá tették, hogy a globális hatalmi rendszer pénzügyi csúcsfegyvereit kipróbálja.

Arról van szó, hogy a válság els? lépéseként a ma már a világ összes nemzeti jövedelmének a tíz–tizenötszörösét kitev? gigantikus spekulatív értékpapírtömeget egyszer?en „betolták” a kereskedelmi bankokba. Majd tudatosan keltett hisztériával és néhány nagybank „beáldozásával” azt a látszatot keltették, hogy a világ az összeomlás szélére került, mert – ezt azért elismerték – „felel?tlen” volt a hitelezés, és ezért vannak most nehéz helyzetben a bankok. Ám ebb?l arra az álságos következtetésre jutottak, hogy akkor ezután viszont most már senkinek nem adnak hitelt. Azoknak sem, akikr?l pontosan tudható, hogy „jó adósok”, így aztán, ha eddig nem volt válság, most aztán lesz, és a világ valóban összeomlik, hacsak…

Hacsak az államok nem adnak a bankoknak pénzt, hogy ne a sajátjukat kelljen kockára tenni. Az így megzsarolt államok pedig fizettek. Globális szinten összesen több mint tízezermilliárd dollárt, amib?l a görög államra több mint százharmincmilliárd dollár jutott. A bankok „köszönték szépen” az így kapott ajándék pénzt, és ahelyett, hogy hiteleztek volna bel?le, betették a biztonságos jegybankokba, ahol az ingyen pénz azóta is nekik kamatozik. A 2009-es súlyos megzuhanás ennek a csalárd és hazug stratégiának volt a következménye.

Egy év hatásszünet után azonban a globális pénzhatalmi rendszer a kezében lév? médiagépezet segítségével elkezdte terjeszteni/gerjeszteni a hisztériát az államok súlyos eladósodottságáról, és arról, hogy ez a lakossági „túlfogyasztás”, vagy – ahogyan ?k nevezték –, a „fiskális alkoholizmus” a bajok f? oka, ezt pedig szerintük csak radikális megszorításokkal lehet kezelni. Vagyis az általuk okozott deficitet és adósságnövekedést azokkal a kiszolgáltatott társadalmi csoportokkal kívánták/kívánják megfizettetni, amelyek ezzel a kifosztottságuk legvégs? fiziológiai határához érkeztek.

A mesterségesen keltett hisztéria segítségével brutális kamatemelési hullámokat provokáltak, amelyek aztán végzetes lokális örvényléseket indítottak el. Görögország esetében például a cs?dkockázati felár 2009 novemberében még csupán másfél százalék volt, 2011 végén azonban már huszonöt százalék. Pedig közben a görög társadalom ugyanúgy tette a dolgát, mint annak el?tte, a kamatok abszurd szintre emelése azonban most már egyre végzetesebb anarchiába sodorja.

A világot irányító „nem létez?” szuperstruktúra tehát a szó szoros értelmében a t?zzel játszik.
Bogár László - magyarhirlap.hu

Ajánló